

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Plats och tid   Näringslivets hus, Ölandsgatan 6, Folkbildaren, kl. 09:00 – 12:00

Närvarande ledamöter och ersättare	Jonny Gahnshag	Ordförande, repr KS	Matts Brusén	PRO Svärdsjö
	Elisabet Ottervald	SPF Seniorerna Falun	Barbro Gustafsson	PRO Sågmyra-Bjursås
	Margareta Dunkars	SPF Seniorerna Falun	Ulla Murman	PRO Sågmyra-Bjursås
	Urban Björn	SPF Seniorerna Falun	Håkan Sahlander	PRO Korsnäs-Vika
	Kjell Perers	SPF Seniorerna Falun	Kerstin Hansson	Vision
	Ingrid Melin	SPF Seniorerna Falun	Karin Ollas	Vision
	Herbert Carlén	SPF Seniorerna Falun		
	Gunilla Barkar	SPF Seniorerna Falun		
	Gunilla	SPF Seniorerna Svärdsjö		
	Tjernström			
	Gunilla Sjödin	SKPF Falun		
	Torsten Bodin	SKPF avd 6		
	Lena Hedlund	SKPF avd 6		
	Karin Jacobsson	PRO Falun		
	Robert Karlsson	PRO Falun		
	Christer Åberg	PRO Grycksbo		
	Marie Jansson	PRO Grycksbo		
	Anna Hägglund	Omvårdnadsnämndens ordf		
	Åsa Nilser	Representant för kommunstyrelsen		

Övriga närvarande   Dan Nygren, kommundirektör
Jonas Hampus, sektionschef omvårdnadsförvaltningen
Karin Eliasson, bostadsstrateg miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Nicklas Karlsson, trafik- och markchef miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Birgitta Lindberg, brukarrevisor
Anette Kruse, brukarrevisor
Karin Hedwall Aldskogius, sekreterare

Utses att justera   Robert Karlsson, PRO Falun

Justeringens plats och dag   Rådhuset, 2017-10-23

Justerade paragrafer   1 – 7

Underskrifter

Sekreterare .....
Karin Hedwall Aldskogius

Ordförande .....
Jonny Gahnshag

Justerande .....
Urban Björn

Innehållsförteckning

§ 1	Val av justerare.....	3
§ 2	”Nya” KPR - breddat uppdrag, förväntningar?.....	3
§ 3	Information från kommunstyrelsen, omvårdnadsnämnden, pensionärsorganisationerna och hälso- och sjukvårdsberedningen i Falun.....	4
§ 4	Brukarrevision av Daljunkaregården.....	6
§ 5	Snöröjning, halkbekämpning, läget inför vintern 2017/18.....	7
§ 6	Förslag till nytt bostadsprogram 2018-2021.....	8
§ 7	Övriga frågor.....	9

Justerandens signatur

Utdragsbestyrkande:

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

§ 1 Val av justerare**Beslut**

KPR beslutar att utse Urban Björn att justera dagens protokoll.

§ 2 "Nya" KPR – breddat uppdrag, förväntningar?

Ordförande Jonny Gahnshag berättar att tanken är att KPR ska ha en bredare ansats när rådet nu organisatoriskt tillhör kommunstyrelsen från 1 september 2017.

Robert Karlsson, PRO Falun, anser att bostadsfrågan är viktig. KPR får reda på mycket kring planer men det vore bra om KPR kunde ges löpande information också om investeringar.

Ordföranden lovar att återkomma angående en sammanställning över vilka investeringar som planeras på 1-3 års sikt.

Margaretha Dunkars, SPF Seniorerna Falun, och Håkan Sahlander, PRO Korsnäs-Vika, undrar över formerna för KPR som remissinstans.

Anna Hägglund, omvårdnadsnämndens ordförande, anser att det är gruppens ansvar att hitta formerna för KPR när det gäller vad man ska göra och i vilka former, och vad pensionärsorganisationerna själva ska göra. Anna Hägglund informerar om att en översyn kring åldersgränsen för trygghetsboende pågår. Idag är åldersgränsen 70 år men Falun bör inte ha en mer snäv åldersgräns än Boverkets som ligger på 65 år.

Ordföranden betonar att det är viktigt att KPR hittar en bra struktur för remissförfarandet. Det är viktigt att vara strukturerade och veta vad man vill. Ordföranden har också en viktig roll i att se till att KPR framför sina synpunkter.

Dan Nygren, kommundirektör, påpekar att utmaningen är att tycka till i rätt frågor i rätt tid.

Åsa Nilser, kommunstyrelsen, lyfter även hon att det är viktigt att få reda på vilka bostadsinvesteringar som görs och att man följer upp beslut.

Ordföranden påminner om att KPR–AU vid sitt senaste möte den 29 augusti gjorde en förteckning över synpunkter och förslag. Listan bör vara en bra utgångspunkt för ämnen att behandla vid kommande möten i KPR.

Urban Björn, SPF Seniorerna, tycker att det vore bra om allt som berör pensionärer skickas till KPR eftersom det är svårt att på förhand veta vad som är relevant.

Ordföranden summerar diskussionen med att en av de viktigaste frågorna är att ta ställning till vilka frågor som ska lyftas i KPR.

Justerandens signatur

Utdragsbestyrkande:

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Beslut

KPR har tagit del av informationen.

§ 3 Information från kommunstyrelsen, omvårdnadsnämnden, pensionärsorganisationerna och hälso- och sjukvårdsberedningen i Falun

Ordföranden redogör för delårsbokslutet. Kommunen visar överskott. De flesta verksamheter har balans i ekonomin men den sociala verksamheten går dock med underskott. Kommunen har ett kapital som kan balansera mot pensionsskuld och det gör att ekonomin är i balans. Beslut om s.k. flextrafik i Falun fattades vid utvecklingsutskottets möte den 17 september 2017. Tyvärr är det oklart när flextrafik införs.

Robert Karlsson, PRO Falun, anser att det skulle vara värdefullt att få information om organisation och regler för flextrafik och hur kollektivtrafiken påverkas av att Landstinget tar över.

Dan Nygren, kommundirektör, konstaterar utifrån delårsrapporten att ekonomin går bra i Falu kommun. En bidragande faktor är att vi har en befolkningsökning. Under senare år har kommunen haft en befolkningsökning på ca 500 personer per år mot tidigare 200-300 personer årligen. En förklaring är att det har byggts mer bostäder. Utmaningen är dock att kunna erbjuda den service och de samhällsfunktioner som behövs t.ex. skolor och dagis. Näringslivsklimatet förbättras i kommunen. Ungefär 300 nya företag startas per år. Ca 500-600 av företagen har dock ägare som närmar sig pension och där ägarskifte behöver ske inom 5-10 år.

Falu kommun fick nyligen pris av Universum communications som årets kommun 2017 inom employer branding dvs. det marknadsföringsarbete kommunen gör inom personalområdet för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Kommunen arbetar med tre större projekt; Levande landsbygd, Skottlandsmodellen och Smart Liv.

Levande landsbygd syftar till att skapa förutsättningar för att bo inte bara i tätort utan även på landsbygden. Målsättningen med projektet är att samla och samordna de kommunala resurserna till ett ställe. Projektet kommer att påbörjas i Enviken och därefter fortsätta byggas ut tätort för tätort. Projektet ska drivas i dialog med intresseföreningar och lokala utvecklingsgrupper.

Skottlandsmodellen handlar om att få aktörer att arbeta tillsammans så att barn inte hamnar i kläm när de utsätts för utmaningar, psykiska påfrestningar och behöver stöttning för att klara skolgång m.m. Hittills är erfarenheterna goda och berörda aktörer vill vara delaktiga.

En 18 månader lång förstudie Smart Liv inleddes den 1 augusti 2017. Förstudien ska fokusera på användning av digitalisering och ny teknik för att klara framtidens välfärd. Det handlar om att få klart för sig hur vi tar oss an framtiden, var vi ska ha maskiner och var vi ska ha människor?

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Urban Björn, SPF Seniorerna Falun, undrar om införandet av flextrafik innebär att frågan om gratis pensionärsbiljetter mellan kl. 9-15 är borta? Vidare önskas information om områden där vi samarbetar med Borlänge.

Ordföranden konstaterar att gratis pensionärsbiljetter inte är hanterat i beslutet om flextrafik och vågar inte svara på när det kommer upp till diskussion.

Dan Nygren, kommundirektör, anser att Falun kommun samarbetar med Borlänge kommun i de frågor där det är relevant. Bland annat finns Falun Borlängeregionen med sex medverkande kommuner. Vad som är unikt för Dalarna är att det finns två orter som är ganska stora men svårigheten är att få andra att se att Falun och Borlänge tillsammans motsvarar en större stad som Örebro eller Västerås. En annan utmaning är att vi kommer att ha svårare och svårare att få tag på kompetens. En annan aktuell fråga är upphandling. När det gäller byggande mot Borlänge så finns planer för detta. Det gäller både bostäder och järnväg. Om beslut fattas om dubbelspår kommer möjligheten att bygga sjötomter mellan de två städerna att öppnas. Lilla Källviken är ett exempel där kommunen redan bygger mot Borlänge.

Karin Jacobson, PRO Falun, påpekar att för att uppfattas som en ort är det viktigt att man faktiskt bygger.

Åsa Nilser, KS, påpekar att arbete med en översiktsplan pågår mellan kommunerna.

Urban Björn, SPF Seniorerna Falun, konstaterar att det är viktigare att få information om konkreta resultat än planer.

Robert Karlsson, PRO Falun, framför att två områden som är viktiga är vatten som kommer från Borlänge och fjärrvärmeanläggningar.

Efter redogörelsen från kommunstyrelsen informerar Jonas Hampus, sektionschef på omvårdnadsförvaltningen, om aktuella frågor inom omvårdnadsnämndens ansvarsområden (se bifogad powerpointpresentation).

Karin Jacobsson, PRO Falun, konstaterar att en ny lag om hemgång på tredje dygnet kommer att börja gälla snart. Ställer inte det högre krav på korttidsboenden?

Jonas Hampus bekräftar att lagen börjar gälla vid årsskiftet men bedömer inte att det blir någon större skillnad mot tidigare. Den största utmaningen kommer primärvården att ha.

Anna Hägglund, omvårdnadsnämndens ordförande, ser positivt på förslaget till hemgång på tredje dygnet på korttidsboenden. Det finns ett tryck på att få bort flaskhalsar och samverka mer och man fokuserar mer på flöden än på individer. Det ökar förutsättningarna att hitta tidigare informationsvägar och att man kan samarbeta för att frigöra vårdplatser.

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Anna Hägglund undrar över statistik för fallolyckor och betonar att det är viktigt med rätt statistik. I dagsläget är det svårt att koppla insatser till resultat. Vidare informerar hon om att det är 60+ Mässan på Lugnets Sportcenter den 25-26 oktober.

Jonas Hampus påpekar att man vill komma bort från ekonomistyrning och att det istället ska vara personens vård i fokus hela vägen. Från omvårdnadsförvaltningens sida vill man ta initiativ till ett möte i år kring förebyggande hembesök. När det gäller fallolyckor finns statistik men med viss eftersläpning.

Robert Karlsson, PRO Falun, menar att det är viktigt att få ned användningen av läkemedlen och att det även är viktigt att ha fokus på läkemedelsfrågorna i hemsjukvården.

Anna Hägglund vill betona att läkemedelsfrågorna är viktiga bl.a. läkemedelsgenomgångar. Det är även en viktig hållbarhetsfråga, vattenreningsverken kan inte ta hand om de läkemedel som kommer ut i vattnet.

Håkan Sahlander, PRO Korsnäs-Vika, informerar om att Risholmsgården har inflyttning under andra halvåret 2018.

Margaretha Dunkars, SPF Seniorerna Falun, berättar att patientråd finns på de fyra landstingsdrivna vårdcentralerna men att nu även Falu vårdcentral har inrättat ett patientråd.

Ordföranden tackar för alla synpunkter och konstaterar att Hälso- och sjukvårdsberedningen får vänta till nästa gång då Kjell Pettersson inte hade möjlighet att delta vid dagens möte.

Beslut

KPR har tagit del av informationen.

§ 4 Brukarrevision av Daljunkaregården

Brukarrevision på Daljunkaregården, som är ett privat äldreboende, genomfördes under våren. Daljunkaregården vill bryta gamla tänkesätt och utgår från en salutongen värdegrund som innebär att människan ska leva hela livet fullt ut. Daljunkaregården har 40 lägenheter fördelat på fyra gruppboenden och ligger centralt i Falun.

Verksamhetscheferna är högskoleutbildade. Det finns även en temacoach anställd. Ett nytt aktivitetsrum finns och man ordnar musikframträdanden, utflykter, dagliga promenader och gymnastik. Ute i trädgården har man fika m.m. Två gånger per år ordnas fest för anhöriga. Sjuksköterskor finns på plats dagtid men är anträffbara dygnet runt. Läkare finns också. Även kurator och arbetsterapeut är kopplade till verksamheten. Man har egen kock. Alla boende har en egen kontaktperson.

Tio kvinnor och fyra män, 76-92 år, har deltagit i brukarrevisionen. Två revisorer har medverkat vid varje intervjutillfälle. Enkäter till anhöriga lämnades hos hyresgästerna och i

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

entrén. Intervjuer med personalen vid fokusgrupper har också gjorts. Sex personer ur personalen deltog i undersökningen och man har även pratat med verksamhetschefen och temacoachen.

Resultatet överensstämmer med de mål man har för verksamheten. Den sammanfattande bedömningen är att allt fungerar bra och värdegrunden är förankrad i det vardagliga arbetet. Det är bra med kurator och temacoach. Personalen och hyresgästerna tycks trivas, det finns inte mycket kritik. Det enda som kritiserats är maten men man försöker avhjälpa problemet.

Brugarrevision har tidigare gjorts på två kommunala boenden. Revisionerna visar att brukarna trivs på alla tre boenden. Det är inga större skillnader mellan privat eller kommunalt utan det är personalen som är viktigast. Värdegrunden är specifik i det privata och man har gått från en uppgiftsrelaterad vård till en personrelaterad vård. Det som skiljer Daljunkaregården från de kommunala boendena är de sociala aktiviteterna. Daljunkaregården har en person anställd för det. Medveten social aktivitet är positivt för de boende. På Daljunkaregården gör man också uppföljning var tredje månad och i kommunala boenden var sjätte månad.

Anna Hägglund informerar om att rapporten har behandlats i omvårdnadsnämnden som tagit till sig deras synpunkter. Det är nytt att brukarrevisioner görs av oberoende revisorer. I botten finns ett avtal mellan omvårdnadsnämnden och KPR och det utgår ekonomisk ersättning till revisorerna. Högskolan Dalarna har varit aktiv i arbetet. Anna Hägglund konstaterar att det varit givande att få ta del av revisionerna och hoppas att det ska inspirera fler att jobba så här.

Beslut

KPR har tagit del av informationen.

§ 5 Snöröjning, halkbekämpning, läget inför vintern 2017/18

Nicklas Karlsson, chef på trafik- och mark på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, informerar om erfarenheter från förra året och läget inför kommande vinter. Förra vintern fanns ett nytt avtal med Skanska. Tidigt märkte man att något inte stämde men det fanns inga klara uppgifter om varför det inte fungerade. Förvaltningen gick då in och tittade på avtalet och jämförde med klagomålen. Man konstaterade att entreprenören inte levde upp till avtalet och att det verkade finnas skilda uppfattningar om vad som skulle göras enligt avtalet. Under hela barmarkssäsongen har förvaltningen försökt ta reda på vilka kriterier som ska gälla och vilka gator och trafikanter som är prioriterade. Man upplever sig rustade inför vintern och kommer att arbeta lite annorlunda bl.a. med gemensam uppföljning med entreprenören och stickprover.

Ordföranden konstaterar att halkbekämpning är viktigt och undrar vilka de prioriterade grupperna är?

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Nicklas Karlsson påpekar att det är viktigt att komma till en samsyn om definitionen på halt. Är man orolig när man är ute och går har man inte nått målet. Kommunen prioriterar gång- och cykelbanor.

Robert Karlsson, PRO Falun, berättar att man tagit upp frågan från PRO Faluns sida. De som är äldre använder ofta rullator och käpp. I många fall finns inte trottoarer utan man måste gå på vägen och ibland är det snö över hela trottoaren. Maskinerna har också varit för små för att lyckas forsla bort hårt packad snö.

Nicklas Karlsson håller med om bilden och konstaterar att när snö byggs på i flera lager så blir det problem. Det finns vidare en risk att man lägger snö på fel ställen. Fastighetsägarna har också ett ansvar att sköta snöröjningen på sin mark. De är ålagda att göra samma jobb som kommunen och där finns det förbättringsmöjligheter. När det gäller val av maskiner är det upp till entreprenören att välja men de måste ju uppfylla åtagandena i avtalet.

Håkan Sahlander, PRO Korsnäs-Vika, undrar om Falu kommuns utbyar får samma hantering som Falun och om det finns något samarbete med Trafikverket.

Nicklas Karlsson berättar att kommunen har en fastställd bidragsnivå för vägföreningar och att kommunen kan bistå med råd hur man ska tänka vid upphandlingar m.m. Trafikverket har driftområden och inom dessa sker ett samarbete med kommunen.

Håkan Sahlander, PRO Korsnäs-Vika, undrar hur Falu kommun ställer sig till att dela ut broddar gratis. Vissa kommuner gör det redan.

Ordföranden berättar att man talade om detta på KPR-AU och Jonas Hampus konstaterar att omvårdnadsnämnden i ett svar på ett medborgarförslag avrått från att bekosta broddar.

Det föreslås att man ska prata med handlarna om att ordna sittplatser i entré till t.ex. matbutiken där man kan ta av sig broddar, då broddar på golv tvärtom kan orsaka olyckor.

Ordföranden konstaterar att det krävs ett bra samspel mellan olika aktörer för att få allt att fungera när det gäller snöröjning och halkbekämpning.

Beslut

KPR har tagit del av informationen.

§ 6 Förslag till nytt bostadsprogram 2018-2021

Karin Eliasson presenterar nytt bostadsprogram 2018-2021 (se bifogad powerpointpresentation).

Kommunala pensionärsrådet

Sammanträdesdatum

2017-10-06

Beslut

KPR har tagit del av informationen.

§ 7 Övriga frågor

Gunilla Barkar, SPF Svärdsjö, berättar att SPF, PRO och intresseföreningen Svärdsjö socken har tittat på hur man skulle kunna ordna så att äldre kan bo kvar på landet när man behöver flytta till ett boende. Det finns 1400 pensionärer som bor på landet och många av dem vill inte flytta in till stan när man behöver flytta till en annan bostad.

Ordföranden tackar för ett bra möte och informerar om att KPR-AU träffas den 8 november. KPR har sitt nästa möte den 6 december.

Beslut

KPR har tagit del av informationen.